

Asia: VN/6567/2022

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuksesta hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta sekä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta ja aikataulusta (valtioneuvoston asetus) (liitteet 1 ja 2)

Hyvinvointialueiden raportoinnin kokonaisuus on uusi ja raportointivelvoite alkaa 1.1.2023. HUS-yhtymän tulee raportoida taloustietonsa Valtiokonttorin kuntatalouden tietopalveluun automatisoidusti XBRL-muodossa. Raportointivelvoite korvaa aiemman kuntayhtymiä koskevan raportointivelvoitteen, mutta vuoden 2023 alkupuolella nämä velvoitteet ovat osittain päällekkäin ja aiheuttavat siksi resurssipaineita.

Valtioneuvoston asetus on sinällään selkeä ja raportointivelvoite on pääsääntöisesti yhtenevä aiemman raportointivelvoitteen kanssa. Uusia raportointikokonaisuuksia kuitenkin on ja ne sitovat taloushallinnon resursseja samanaikaisesti muiden HUS-yhtymän perustamiseen liittyvien suurten tietojärjestelmämuutosten lisäksi. Lisäksi aiempaa tiheämpi kuukausittainen tietojen toimitussykli lisää luonnollisestikin työmäärää, mutta HUS-yhtymän osalta tiedot on mahdollista toimittaa pyydettyssä aikataulussa, koska laadimme johdon raportoinnin kuukausittain. HUS-yhtymä ei esitä muutoksia tietojen toimittamistapaan tai aikatauluun. Edellytämme kuitenkin, että pohjat ovat lopullisessa muodossa ajoissa käytettävissä ja mikäli niihin tehdään korjauksia, niistä tiedotetaan kaikille raportoijille. Uusimmissa pohjissa on ollut virheitä kaavoissa sekä desimaalien käsittelyssä, ja ne eivät ole menneet sisälle raportointipalveluun ongelmitta.

2. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän talousraportoinnin kokonaiskuvasta (esitetyt raportointikokonaisuudet ja niiden sisällöt) ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 3, 4, 5 ja 8, taulukkomallit)

Terveydenhuollon taloustietojen raportoinnin tarkentuviin tietosisältöihin ja tiheämpään raportointisykliin vaikuttavat sekä valtion rahoitusmalli ja sen toimivuuden arviointi ja kehittäminen suhteessa palveluiden järjestämiseen. HUS ei esitä muutoksia asetusluonnokseen HUS-yhtymän taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023 (liite 4).

Näkemyksemme mukaan esitetyt raportointikokonaisuudet (liite 3) tukevat järjestämisvastuun siirtoa kunnilta hyvinvointialueille ja lisäävät taloustietojen läpinäkyvyyttä kansallisesti yhdenmukaistetulla tavalla. Tilinpäätöstietoja täydentävät muut taloustiedot (HHYTT) tuottaminen edellyttää riittävästi osaavaa taloushallinnon henkilöstöä. Muutosten toteuttaminen vaatii myös ohjelmistotoimittajien työpanosta ja aiheuttaa lisäkustannuksia. HUS-yhtymässä suhtaudumme kriittisesti kilpailulain 30 d:ssä (29.6.2021/659) määriteltyyn markkinoilla tapahtuvan erillisen markkinoilla tapahtuvan kilpailullisen toiminnan eriyttämiseen ja sen raportointivelvoitteeseen. Ko. raportoinnin ohjeistus on ollut erittäin puutteellista ja kukin taho on soveltanut ohjeita parhaan näkemyksen mukaisesti.

Useat erilaiset raportointikokonaisuudet, niiden koodistojen muuttuminen hyvinvointialueiden myötä vaatii kokonaisuuden läpikäyntiä ja päivittämistä (liite 5). Raportointimallista tulee saada mahdollisimman automaattinen, jotta työmäärä säilyy kohtuullisena. HUS-kuntayhtymässä on tätä varten jouduttu hankkimaan oma sovellus, sen käyttöä jatketaan. Muutostalustukset kasvattavat muutostilanteen tietojärjestelmäkustannuksia. Hyvinvointialueiden ja sen myötä HUS-yhtymän saamassa tietojärjestelmien rahoituksessa tulisi huomioida taloustietojen toimittamisen, raportoinnin kehittämisen ja ylläpidon kasvavat kustannukset.

3. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän tilikartasta (liite 6)

Muutokset HUS-kuntayhtymän tilikarttaan nähden ovat vähäisiä ja ovat toteutettavissa kohtuullisen pienellä työllä tietojärjestelmiin. Pidämme hyvänä, ettei merkittäviä tililuettelomuutoksia kohdenneta siirron nivelvaiheeseen. Koulutuksissa on mainittu, ettei arvonkorotusrahastoja jatkossa ole, tilikartassa on ilmeisestikin virhe tähän liittyen. Aura-käsikirjan mukaisesta tilikartasta puuttuu tiliryhmä Muut korkokulut.

4. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän palveluluokituksesta (liite 7)

Erikoissairaanhoidon koskevat palveluluokkamutokset ovat pääosin tarkentavia. Palveluluokat 6020 Hyvinvointialuelain mukaiset rajoitetut yleisen toimialan tehtävät ja 6030 Markkinoilla tapahtuvan toiminnan kokonaisuus ovat uusia. Pidämme näitä palveluluokkia ongelmallisina, emmekä kannata niiden lisäämistä, koska niiden erottaminen suoraan kirjanpidosta tulee olemaan haastavaa. Tietojen eriyttämisessä joudutaan jo tänä päivänä käyttämään tili + toiminto paria, koska jotta tietyn toiminnan kokonaiskannattavuus voidaan määrittää, sitä ei voida eriyttää omalle vastuuyksikölle. Emme puolla näiden palveluluokkien lisäämistä palveluluokitukseen.

5. Lausuntonne THL:n Sairaaloiden tuottavuus -kyselyn taloustietojen sisällyttämisestä raportointiin (ks. taulukkomallit, HHYTT, välilehti k-t01 THL:n erillistarpeet hyvinvointialueilta ja hyvinvointiyhtymiltä)

HUS-yhtymä kannattaa siirtymistä useista kyselyistä keskitettyjen kyselyiden suuntaan, jotta kertaraportoinnilla voidaan toimittaa tiedot kaikille niitä hyödyntäville rahoille. Raportoinnin laajuus on muuttunut ja laajentunut, mikä kuitenkin aiheuttaa lisätöitä muutosvaiheessa.

6. Lausuntonne teknisistä määritteistä ja pakollisuuksista (taulukkomallit ja tekniset taksonomia- ja tiedostopakettit, ks. linkit)

Pidämme tärkeänä, että taksonomiakoodit ja tietojen toimittamistapa pidetään ennallaan, jotta koko mallia ei jouduta rakentamaan uudelleen. Raportointipohjat ja määrittelyt tulisi lyödä lukkoon välittömästi ja niihin ei saisi tulla enää loppuvuoden aikana muutoksia, jotta muutostyöt näidenkin osalta pystytään aloittamaan ja saamaan valmiiksi annetussa aikataulussa.

Mäkitalo Merja
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri - Talousjohto